

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D., v právní věci **žalobce: M. J. .**, nar. „X“, bytem „X“, doručovací adresou „X“, proti **žalované: České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, ul. Křížová č. p. 25, PSČ 225 08, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 9. 2016, č. j. „X“,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 9. 2016, č. j. „X“, **s e** pro vady řízení **z r u š u j e** a věc **s e v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 9. 2016, č. j. „X“, jímž byla pro nesplnění podmínek stanovených v ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), zamítnuta jeho žádost o přiznání invalidního důchodu, a současně žalobci podle ust. § 56 odst. 1 písm. c) ve spojení s ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění invalidní důchod ode dne 10. 10. 2016 odejmut. Uvedeným rozhodnutím došlo ke změně rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 5. 2016, č. j. „X“, jímž byl žalobci ode dne 18. 5. 2016 přiznán invalidní důchod ve výši 5.210,- Kč měsíčně pro invaliditu I. stupně.

Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaná chybně posoudila doloženou lékařskou dokumentaci. Napadené rozhodnutí se opírá o posudek o invaliditě vypracovaný MUDr. E. V., jejíž specializace dermatoveneroložky však dle názoru žalobce nepostačuje na erudované zhodnocení jeho zdravotního stavu s ohledem na onemocnění dnovou artritidou a

hyperurikémií. Dotčená lékařka v rámci svého posouzení navíc zcela vyvrátila posudek vypracovaný MUDr. P. O., CSc., jenž je specialistou v oboru, což žalobce považuje za kuriózní. Domnívá se proto, že se ze strany žalované jedná toliko o jakousi mstu za to, že se opovážil proti rozhodnutí vydanému v I. stupni odvolat.

Zdravotní stav žalobce tak zcela neodpovídá stavu popisovanému v napadeném rozhodnutí, potažmo pak v posudku MUDr. V. Jmenovaný se v současné době léčí v Revmatologickém ústavu v Praze a jeho zdravotní stav se stále zhoršuje. Opakovaně u něj dochází k zánětlivým onemocněním kloubů obou dolních končetin, a to od kloubů prstů až po kyčelní klouby. Jedná se o chronické onemocnění s velmi bolestivým průběhem. Z tohoto důvodu považuje žalobce za velice urážlivé hodnocení stavu jeho onemocnění ze strany MUDr. V., jež uvedla, že jeho práce je pouze sedavá a se zánětem kloubů ji může bez větších obtíží vykonávat. To však žalobce rozporuje, neboť ze své zkušenosti může potvrdit, že jde o velice bolestivé onemocnění, jež opadá až po několika dnech, kdy se nemůže postavit na nohy a v případě postižení kolenního či kyčelního kloubu ani ležet. Obdobně napadené rozhodnutí chybně posoudilo jeho zdravotní stav ve věci bolestivého onemocnění zad s komplikacemi vyplývajícími z nálezu ošetřující lékařky MUDr. H.

S ohledem na uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě uvedla, že při posuzování nároku účastníka na dávku důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je ve správním řízení vázána posudkem lékaře. Ten byl v daném případě zpracován dne 5. 8. 2016 a onemocnění žalobce posouzeno tak, že se u něj sice jedná o dlouhodobě nepříznivý stav, ne však o invaliditu, neboť jeho pracovní schopnost poklesla toliko o 20 %. Hodnocení zdravotního stavu v předchozím posudku zpracovaném v I. stupni bylo tudíž nadnesené. Rozhodující příčinou poklesu pracovní schopnosti žalobce je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. A, položce 5b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pro které se stanoví míra poklesu pracovní schopnosti na 20 – 35 %. Vzhledem k tomu, že ale u žalobce nejsou – na rozdíl od názoru lékaře v předchozím posudku – přítomny žádné strukturální změny více kloubů a jedná se o osobu se sedavým zaměstnáním, byla zvolena dolní hranice rozmezí.

Za takto zjištěného skutkového stavu žalovaná nadále setrvala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V replice k vyjádření žalované učiněné po vypracování zdravotního posudku ze strany Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Ústí nad Labem ze dne 22. 3. 2017 (vizte níže) žalobce uvedl, že odmítá tvrzení, že si za svou nemoc může v podstatě sám. V této souvislosti prohlásil, že nepije alkohol a již od svých 5 let do doby, kdy se začalo onemocnění projevovat, aktivně sportoval. Jeho obtíže se objevily těsně poté, co mu byly odstraněny ledvinové kameny. V důsledku nesprávného odbourávání kyseliny močové z těla se u něj vytvořily časté dnové záchvaty a došlo k zasažení kloubů dolních končetin a kyčlí. Bolesti spojené s nemocí jsou velmi často urputné, znemožňují mu chodit a vzpřímeně sedět.

Při ústním jednání před soudem konaném dne 19. 6. 2017 setrval žalobce na svém návrhu. Přitom zdůraznil, že jeho onemocnění má kolísavý průběh, má přesto za to, že žaloba byla podána důvodně, a to i s ohledem na posudek vypracovaný Posudkovou komisí

Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Ústí nad Labem ze dne 22. 3. 2017, který považuje za úplný a objektivní.

Pověřená pracovnice žalované při tomtéž ústním jednání před soudem setrvala na svém původním vyjádření k žalobě. Dle jejího názoru nelze vycházet ze závěrů posudku, které shledává nadhodnocenými – posudkoví lékaři dostatečně nevyhodnotili, že žalobce jeho onemocnění nelimituje ve využívání dosaženého vzdělání a praktických pracovních zkušeností. Vedle toho má za to, že došlo k nesprávnému podřazení žalobce zdravotního stavu pod kapitolu XIII, odd. A, položku 5b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., když v roce 2016 nebylo prokázáno, že by u něj došlo k postižení více kloubů a měl častou frekvenci záchvatů. Z tohoto důvodu pověřená pracovnice žalované navrhl, aby soud nechal zpracovat srovnávací zdravotní posudek před jinou posudkovou komisí.

Na vyjádření žalované reagoval žalobce tak, že v roce 2016, stejně jako nyní, prokazatelně trpěl dvakrát až třikrát měsíčně záchvaty dny, a to u více kloubů dané končetiny, zejména levé.

V konečném návrhu žalobce navrhl, aby soud žalobě v plném rozsahu vyhověl. Současně výslovně uvedl, že náhradu nákladů soudního řízení nepožaduje, neboť mu žádné nevznikly. Pověřená pracovnice žalované v závěrečném vystoupení konstatovala, že rozhodnutí ve věci ponechává na úvaze soudu, návrhu nákladů řízení taktéž nepožaduje, neboť jí nad rámec úřední činnosti nevznikly a ze zákona jí ani nenáleží.

Napadené rozhodnutí žalovaného i jemu předcházející rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené ust. v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu, včetně žalobou napadeného rozhodnutí, a po provedeném ústním jednání dospěl soud k rozhodnutí, že žaloba je důvodná.

Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 20. 5. 2016 vydala Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutí č. j. „X“, jímž byl žalobci ode dne 18. 5. 2016 přiznán invalidní důchod ve výši 5.210,- Kč měsíčně pro invaliditu I. stupně. Prvoinstanční rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku vypracovaného MUDr. P. O., CSc., který při zjišťovací lékařské prohlídce konané dne 21. 4. 2016 posoudil zdravotní stav žalobce a dospěl k závěru, že u jmenovaného je dán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s poklesem jeho pracovní schopnosti o 35 % s tím, že rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. A, položky 5b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky. V rámci řízení o nich nechala žalovaná vyhotovit nový posudek o invaliditě ze dne 5. 8. 2016, jež zpracovala posudková lékařka

MUDr. E. V. Ta opětovně posoudila zdravotní stav žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a dospěla k závěru, že u jmenovaného je skutečně dán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kdy rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. A, položky 5b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pokles jeho pracovní schopnosti však činí toliko 20 %. V porovnání s posudkem zpracovaným v I. instanci konstatovala, že pokles až o 35 % považuje za nadhodnocený, neboť u žalobce se nejedná o postižení více kloubů s významnými strukturálními změnami kloubů. Na pravém palci je sice pozorovatelné zarudnutí, nicméně trofické změny dosud nejsou přítomny. Žalobce je osobou pracující převážně v sedavém zaměstnání v řídicí funkci, proto míra poklesu pracovní schopnosti nedosahuje horní hranice stanoveného rozmezí. Na základě uvedeného posudku vydala žalovaná napadené rozhodnutí, jímž žalobci invaliditu I. stupně odňala.

Dle ust. § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

Podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V souladu s odstavcem 2 citovaného ustanovení jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně a nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Dle ust. § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

V odstavci 5 citovaného ustanovení je dále stanoveno, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí. V souladu s odstavcem 6 citovaného ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Dle odstavce 7 je pojištěnec adaptován na své

zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.

Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.

Jak vyplývá ze shora citované právní úpravy, jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce ve smyslu ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí tyto podmínky invalidity splňoval, tj. zda u něj nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky České správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem, MUDr. V., která učinila závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobce o 20 %, jež však neosvědčuje vznik nároku na invaliditu, byť I. stupně. Soud se s tímto závěrem lékařky nespokojil, zvláště pak za situace, kdy jmenovaný posudek stanovil odlišné závěry, než posudkové zhodnocení zdravotního stavu žalobce vyhotovené ve správním řízení I. stupně MUDr. P. O., CSc. A protože soud nedisponuje odbornými lékařskými znalostmi, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci řízení v intencích ust. § 52 odst. 1 v návaznosti na ust. § 77 s. ř. s. odborný posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Ústí nad Labem (dále jen „komise“), která je v těchto věcech dle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, k posuzování zdravotního stavu povolána. Uvedená komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále pokles jeho pracovní schopnosti a také datum vzniku jeho případné invalidity.

Z obsahu posudkové dokumentace vypracované komisí soud zjistil, že jednala v řádném složení, posudek byl vyhotoven po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 22. 3. 2017. Žalobce byl jednání komise přítomen a přímo při něm byl vyšetřen odbornou lékařkou z oboru revmatologie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy a zprávy měla komise k dispozici. Na základě posouzení posudkového spisu Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem, spisu námitkového řízení žalované, zdravotní dokumentace MUDr. K. a zhodnocení zdravotního stavu praktickým lékařem MUDr. K. ze dne 15. 2. 2017 pak komise dospěla k závěru, že k datu napadeného rozhodnutí žalobce byla u žalobce zjištěna diagnóza dnave arthropatie obtížně korigovatelné, s recidivou záchvatů v terénu arthrosy I. MTP, oboustr., více I. dx., nesnášenlivosti alopurinolu ve vyšší dávce v kombinaci s příčným plochonožím a halluces valgi, více I. dx., s velkou exostosou. Onemocnění je lokalizované střídavě na levý a pravý palec dolních končetin. V důsledku opakovaných dnavých záchvatů přetrvává omezená zatížitelnost dolních končetin pro nadměrnou fyzickou zátěž ve smyslu celodenní chůze po nerovném terénu. V důsledku bolestivosti pak žalobce volí úlevovou chůzi s vadným stereotypem chůze po laterální straně plosky nohou, kvůli čemuž dochází k blokaci SIK a bolesti dolního úseku bederní páteře při statodynamické insuf. bez kořenového dráždění a bez používání opěrných kompenzačních pomůcek. Na základě uvedeného komise dospěla k závěru, že k datu napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidním

ve smyslu ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, přičemž se jednalo o invaliditu I. stupně se vznikem od 2. 4. 2016. Rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. A, položky 5b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb.

Komise se naopak neztotožnila s medicínským závěrem posudkové lékařky České správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem, MUDr. V., jež žalobci stanovila pokles pracovní schopnosti toliko o 20 %. Komise konstatovala, že horní hranici rozmezí užila s ohledem k ostatním komorbiditám, více vleklému algic. bedernímu syndromu při statodynamické insuf. s vadným stereotypem chůze v důsledku výše uvedeného dominujícího onemocnění, kdy pro recid. dnavé záchvaty bez dosažení kompenzace bylo doloženo i operační řešení ortopedické vady příčného plochonoží s oboustrannými halluxy, více vpravo, s výraznými otlaky a vadným stereotypem chůze po laterální straně plosek nohou více vpravo, s nejvíce postiženými klouby MTP I.

K uvedenému soud uvádí, že posudek komise se v podstatných závěrech ztotožňuje s posudkem vypracovaným lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem, MUDr. P. O., CSc. Z tohoto důvodu proto nepřistoupil v intencích ust. § 52 odst. 1 s. ř. s. k provedení žalovanou při ústním jednání navrhovaného důkazu srovnávacím zdravotním posudkem, když je zřejmé, že původní posouzení zdravotního stavu žalobce učiněné v I. stupni správního řízení bylo řádné a k nesprávnému hodnocení došlo až v námitkovém řízení před žalovanou. Za této situace by proto bylo další dokazování nadbytečným. Soud hodnotí posudek komise, potažmo posudek MUDr. O., CSc., jako úplný a přesvědčivý, naopak posudkové hodnocení MUDr. V. považuje za nedostatečné a nepřiměřeně bagatelizující skutečný stav zdravotní žalobce a možnost jeho dalšího pracovního uplatnění.

S ohledem na uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b), neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy, a věc podle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. výrokem ad I. vrátil žalované k dalšímu řízení. Protože pak uvedenou vadou trpí toliko námitkové řízení, soud již podle ust. § 78 odst. 3 nepřistoupil ke zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně. V dalším řízení po zrušení napadeného rozhodnutí bude žalovaná podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. shora nastíněným názorem soudu vázána. Bude proto na ní, aby znovu o nároku žalobce rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce byl k datu žalobou napadeného rozhodnutí invalidním, a to v I. stupni, s tím, že tento stav nepochybně trval již od 2. 4. 2016.

Současně soud výrokem ad II. podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobce měl sice úspěch ve věci, ovšem práva na náhradu nákladů řízení se při ústním jednání výslovně vzdal, a žalovaná naopak úspěšná nebyla a krom toho jí ani jejich náhrada dle ust. § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 19. června 2017

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová